

בבית המשפט העליון**ע"מ 8233/09****בפני:** כבוד השופטת א' פרוקצ'יה

כבוד השופטת מ' נאור

כבוד השופטת ע' ארבל

המעוררת: מפלגת הירוקים למען ישראל ירוקה

נ ג ד

המשיבים: 1. ועדת הערר לתכנון ובניה מחוז מרכז
2. הועדה המקומית לתכנון ולבניה הרצליה
3. החברה העירונית לפיתוח תיירות בהרצליה בע"מ
4. המשרד לאיכות חסביבה

המבקשת לחצטרף**כידיד ביהמ"ש:** אדם טבע ודין

ערעור על פסק דינו של בית המשפט לעניינים מינהליים בתל אביב בתיק עת"מ 2762/08 מיום 03/09/2009 שניתן על ידי כבוד השופטת מ' רובינשטיין

תאריך חשיבת: ט"ו בחשוון התש"ע (02.11.09)**מזכירת הרכב:** טלילה שטיינר**בשם המעוררת:** עו"ד אריאל יונגר

בשם המשיבים 1 ו-4: עו"ד אילאיל אמיר
בשם המשיבות 2 ו-3: עו"ד אילנה בראף-שניר
בשם המבקשת לחצטרף
כידיד ביהמ"ש: עו"ד אלי – בן ארי

פרוטוקול

- 1 **כבוד השופטת א' פרוקצ'יה:**
- 2 **כמובן קראנו את החומר כולו, השאלה שהעסיקה את שלושתנו היתה, זה המקרה שארגונים חשובים**
- 3 **כמו ארגונים שלכם מופיעים בכתי משפט במשך שנים למען אינטרס ציבורי. פה יש מצוק כזה שיש**
- 4 **סכנה לציבור ויש פתרון זמני, והשאלה, האם זה המקרה שעומד בראש סדרי העדיפויות?**
- 5 **נכון, אני מודה שלפחות בעיני מתעוררת שאלה משפטית לגבי אותה תוכנית באם היא מספיקה לצורך**
- 6 **מתן היתר? זו שאלה מזערית ביחס לאינטרס הציבורי. אני מוכרחה להגיד שככל שהדבר הזה נדחק,**

2

1 אז כל המעורבים במקרה הזה לוקחים עליהם אחריות. איפה סדרי העדיפויות כאשר כל המערכת הזו
2 צריכה תמיד לקחת בחשבון סדרי עדיפויות, את העיקר ואת הטפל.

3 יכול להיות שבמסגרת הבנייה הזו, אולי יש מספר נפגעים, אבל זה לא המקרה הקלאסי שנושא ההגנה
4 על הסביבה חשובים לה.

5 ועכשיו יש הצטרפות של עו"ד בן ארי ואנו מתקשים להבין את זה מבחינת המדיניות.
6 את ההגנה בעניין המצוק הזה תייבים לסיים את זה כמה שיותר מהר. יש מצבי חירום שצריך לפתור
7 אותם וכל המעורבים צריכים להיות ביחד לשם פתרון הבעיה.

8
9 עו"ד יונגר: את השאלה שגברתי שאלה עכשיו נשאלתי בדיון אחר. בכל המקומות שואלים אותנו
10 מדוע אנו נזעקים לנוכח הסכנה? השאלה הזו נשאלה בכיהמ"ש קמא והם באים ואומרים שצריך
11 גישה למחירים.

12
13 כבוד השופטת א' פרוקצ'יה:

14 אנו לא מדברים על בנייה אחרת, אנו מדברים על הצלת נפשות, על בנייה לצורך הבנה.

15
16 עו"ד יונגר: הנושא הזה של בנייה בתופי הים, הפך להיות פרוץ ויש כל מיני עקרונות. יש פה סכנה
17 ברורה ומיידת שהכל יתמוטט. בשנת 2005 הנושא הזה עלה בעיריית הרצלייה. הם התעלמו מזה.
18 לכן היום מזכירים את שנת 2009 וטוענים שיש סכנה, אבל הסכנות האלה קיימות במקומות אחרים
19 בארץ ישראל. יש ועדה בין משרדית שהופיעו נציגים שלה באות מוועדות הכנסת והם הצביעו על כך
20 שרמת הסיכון פחותה מאשר במקומות אחרים

21
22 כבוד השופטת א' פרוקצ'יה:

23 אז גם במקומות אחרים צריכים לפעול. אני מוכרחה לומר שגם המהלכים שלכם מטילים עליכם
24 אחריות רבה.

25
26 עו"ד יונגר: לבוא ולומר שיש סכנה מיידית היום זה לא נכון.

27
28 כבוד השופטת א' פרוקצ'יה:

29 יש לאדוני מוסמך מהגורם המקצועי האחראי שאומר שאין סיכון?

30 אלו מסמכים חדשים?

31
32 עו"ד יונגר: אלו מסמכים שהוגשו בפני בימ"ש קמא וכן בפני ועדת הכנסת

33 זה חלק מדו"ח.

3

1 כבוד השופטת א' פרוקצ'יה:
2 מה אומר הדו"ח על האזור שאנו מדברים?

3
4 כבוד השופטת מ' נאור:
5 האם הרשויות לא צריכות למנוע סיכונים?
6 קראתי את התשובות שלכם ולא יכולתי שלא לחשוב על הכולענים בים המלח. הבה נניח שכן אפשר
7 לפתור את הבעיה הזו, אז בעצם מה שאדוני אומר שהסכנה לא מיידית.

8
9 עו"ד יונגר: גברתי, מה זאת אומרת סכנה ברורה ומיידית?
10 אם היתה סכנה ברורה ומיידית ברמת היום יום, אז היינו עושים טיפול חירום מסוג אחר, אבל לא
11 להקים קיר בטון באורך של 300 מטר. זה לא פתרון, זה פתרון זמני.

12
13 כבוד השופטת א' פרוקצ'יה:
14 כנראה הבעיה היא בעיה אמיתית והיא בעיה דוחקת כפי שעולה מכל המסמכים.
15 אבל אתם לא אחרים למצבי החירום, אתם אחרים לסדר הגיוני בין פגיעה באיכות הסביבה, מעבודות
16 פיתוח, מאינטרסים פרטיים שקיימים בשטח, פה אתם נכנסים ועושים פעולה מאוד חשובה. כאשר
17 מדובר בפעולות חירום כדי להציג חיי אדם, החשיבה צריכה להיות אחרת.

18
19 עו"ד יונגר: אם אנו היינו רוצים לעשות פעולת חירום, אז שמים גדר מסודרת.

20
21 כבוד השופטת א' פרוקצ'יה:
22 מאיפה אדוני לוקח את המקצועיות לומר את זה?

23
24 עו"ד יונגר: זה לא פתרון סופי כי יכולים אנשים להסתובב שם וליפול. זה באותה מידה שמקימים
25 גדר על מנת למנוע מעבר.

26
27 כבוד השופטת מ' נאור:
28 מי שנושא באחריות, הם אומרים שכן, משום שאין ברירה.

29
30 עו"ד יונגר: לא מדובר בסכנה מיידית גברתי. מעבר לזה, 4 שנים אנו אומרים להם שיש דרך קצרה
31 שאתם אומרים שהיא ארוכה. אמרו להם שיעשו תסקיר של הסביבה, שיבחנו את הדברים, אבל סתם
32 לצעוק?

33
34 כבוד השופטת מ' נאור:

3

1 אין לי מחלוקת עם אדוני וגם ביהמ"ש אומר את הדבר הזה שזה פתרון זמני. מה שצריך לעשות זה
2 לערוך פתרון לכל הבעיה הזו ולא רק בתוך הקונקרטי הזה. אני גם מבינה שיש מהלכים כאלה.

3

4 עו"ד יונגר: היתה אמירה בביהמ"ש שיש לתת פתרון חירום, שהוועדה תיתן תוכנית מפורטת. אבל
5 כל פעם הם עושים את זה בכל מיני מקומות. איפה אנו באים גברתי?

6

7 עו"ד אמיר: הוקם צוות משרדי, משרדי ממשלה, הגופים הירוקים, לעת הזו קיימת טיוטה של
8 מסקנות שנוגעת למצוק הארוך לאורך כל החופים שהמצוק הוא רלוונטי לגביהם, מדובר במצוק
9 באורך של עשרות קילומטרים, כ-40 ק"מ. בטיוטה הדו"ח יש התייחסות שדורשות התערבות ומתן
10 פתרון מהיר יותר. בקלונייה יש ערכים שדורשים התערבות מיוחדת, לגבי סיכון חיי אדם ולערך
11 האקולוגי.

12 מסקנות של הצוות, רוח הדברים הוא איזושהו תכנון לטווח ארוך עם התערבות ספציפית.

13

14 כבוד השופטת מ' נאור:

15

מה לוח הזמנים הצפוי?

16

17 עו"ד אמיר: הדו"ח נמצא במשרד ראש הממשלה. ככל שאנו יודעים מדובר על חודשים ספורים, אבל
18 אני לא יכולה להתחייב בעניין הזה.

19

20 כבוד השופטת א' פרוקצ'יה:

21

הכוונה לעשות תוכנית מיוחדת בקשר למצוק?

22

23 עו"ד אמיר: יש כוונה לגבש איזושהו גוף שימצא פתרון כולל.

24

25 כבוד השופטת א' פרוקצ'יה:

26

האם יש מקום להתאים את המסקנות הכלליות לעניין הספציפי שבפנינו ולעשות אולי תיאום בין
27 הדברים?

28

29 עו"ד אמיר: יש התייחסות ספציפית למקום.

30

31 כבוד השופטת א' פרוקצ'יה:

32

זה קשה להתקדם, כי יכול להיות שהקמת הקיר שעליו החליטו הוועדות ואושרה על ידי ביהמ"ש
33 המחוזי, יכול להיות שזה לא תואם את ההמלצות הכלליות.

34

5

1 עו"ד אמיר: העמדה היא שבשלב הזה אין בפתרון שנמצא בפולוניה כדי למצוא פתרון כללי לגבי
2 המצוק. אני אומרת שעדיין צריכים למצוא פתרון.

3
4 כבוד השופטת א' פרוקצ'יה:

5 יכול להיות שהמלצות הספציפיות האלה הן מייחרות את הקמת הקיר, אינני יודעת.

6
7 עו"ד אמיר: המסקנות של הדוח הכללי לא יענו למה שדרוש בקלוניה. כן יש פה צורך שלא צריך
8 להמתין לגיבוש כל המסקנות. יש למצוא פתרונות נקודתיים מהירים יותר, לכן אנו סבורים שהפתרון
9 הנוכחי לא יתייחר, הוא חשוב מאוד.

10 ממה שנשמר לי, הדוח הזה יפנה בסופו של דבר לגוף יישומי אשר יקבע מהן הפתרונות. לכן הערעור
11 הזה לא יתייחר במובן הזה. זה לא שאפשר לומר שאפשר לעצור את העבודות.

12
13 כבוד השופטת מ' נאור:

14 באיזה מצב העבודות?

15
16 עו"ד שניר: העבודה החלה. לא בשלב מאוד מתקדם. אבל אחר אבן נלקחת והיא מונחת בזהירות
17 במקום שהיא צריכה להיות מונחת.

18
19 כבוד השופטת א' פרוקצ'יה:

20 כמה זמן נדרש כדי להשלים את העבודה?

21
22 עו"ד שניר: הצפי הוא סוף דצמבר כאם לא יהיו עיכובים מיותרים.

23
24 כבוד השופטת א' פרוקצ'יה:

25 השאלה, האם קיומו של החליף שככל הנראה אמור להכניס את כל הנושא הזה למסגרת מסודרת
26 עדכנית, האם זה לא מספק אתכם?

27 אם את"כ תהיינה שאלות לגבי התוכנית, כמובן שתוכלו לטעון.

28
29 עו"ד בן ארי: אני קמתי לצורך השלמה עובדתי לגבי הדברים שהועלו.

30
31 כבוד השופטת א' פרוקצ'יה:

32 השאלה, איך ארוני מתייחס לשאלה הכללית?

33
34 עו"ד בן ארי: מדובר בעשרות קילומטרים כולל קילומטרים מאוד רגישים כמו האזור הזה.

5

1 בנתניה יש קטע של 3 ק"מ שהוא רגיש, נדמה לי שזה חלק שנהרג שם מישהו לפני זמן, הוא לא ציית
2 לשלט שיש שם. מה שהם עושים, הם עושים הליך עם התייעצות ואח"כ תוגש תוכנית. אין לי שום
3 ספק שאח"כ מישהו ירוץ לביהמ"ש ויאמר שזה לא בסדר. רק אתמול אושר הפרוטוקול האחרון שדן
4 בנושא הזה.

5

6 כבוד השופטת מ' נאור:
7 אדוני מתפרץ לדלת פתוחה, במובן זה שצריך להיות תוכנית שמאשרת בניה.
8 צריך פתרון הקבוע, אבל בינתיים צריך לעשות משהו. אי אפשר לחכות עד שזה יתמוטט ואנשים
9 ייהרגו.

10

11 עו"ד בן ארי: אנו מאוד היססנו לבוא לביהמ"ש בגלל זה.

12

13 כבוד השופטת א' פרוקצ'יה:

14 גם העובדה שמדובר בפסק מחוזי שאם הערעור יידחה אז הוא יימחק. זה לא כך. פסק הדין הוא מאוד
15 ספציפי למקרה ולאזור. ביהמ"ש נתן משקל מכריע לציבור וטוב עשה.

16

17 קלוגית: ענת

18

19 עו"ד בן ארי: החוק מסורבל, ארוך ומקשה, אנחנו סבורים ולא חייבים לקבל את דעתו, הבאנו פסק
20 דין בנצרת שבא לפתור בעיה דומה.

21

22 כבוד השופטת א' פרוקצ'יה:

23 אפשר לומר שכיוון שהעבודה בעיצומה ועתידה להסתיים בפרק זמן מאוד קצר, ובגלל הדחיפות,
24 וכיוון שיש תכנון הולם שלוקח בחשבון את האיזור הזה, ויש להניח שזה יכשיל לתוכנית
25 מיוחדת, לאור זה לא היה צורך להיכנס לשאלות העקרוניות שבית המשפט המחוזי דן בהם והערעור
26 נמחק. לתת את הסיבה מבלי שהקביעות תשמשנה בעתיד.

27 אדוני צודק בעיקרון במישור המשפטי, יכול להיות שצריך פה תוכנית מפורטת ולא מפסיק 253, אבל
28 יש דברים שבהם מכניסים את הרובד זה לא מתאים.

29

30 עו"ד בן ארי: לא הגשתי את הערעור ואני לא רוצה להחליט בשם חברי, לו העבודה הייתה נשארת
31 ופסק הדין היה נמחק היינו מסתפקים בזה. אני אומר את דעתי הוץ מהעובדה לגבי נתניה.

32 החישוש הוא מניצול לא ראוי של הליכי התכנון, אין אפשר לומר לרשויות התכנון על מודל שנתנו.

33

34 כבוד השופטת מ' נאור:

35 אנחנו לא אומרים שמודל התכנון הוא טוב.

1 ארוני רוצה שנאמץ תוכנית שאנו לא מכירים ואנו לא אנשי תכנון.

2

3

כבוד השופטת א' פרוקצ'יה:

4 אם אנו אומרים בהחלטה שלא דנו בשאלות שעלו בבית המשפט המחוזי ואנו לא קובעים קביעות

5 עקרוניות זה משאיר את השאלה פתוחה, בינתיים התכנון הכולל יעשה במהירות הראויה, וכל הדבר

6 הזה יקבל את המסגרת התכנונית המשפטית הראויה. ובצורה הזאת אפשר להתאים את המשפט

7

לחיים.

8

9

10 עו"ד בן ארי: אבקש שכל החלטה שתינתן תדגיש את מה שעלול להיות, אי הבניה בתחום של 100

11

מטר, זה פותח פתח.

12

13 עו"ד בראף: הוועדה המקומית תכנון ובניה הרצליה לא נמצאים פה בכל מה שקשור בהגנת הסביבה

14

15 וראיה ירוקה, אני מתנגדת לטיעונים של חברי שכאילו צריך ללמד אותנו, ההחלטה שהתקבלה, הדבר

16

17 האחרון שניתן לומר שהוועדה המקומית עשתה מה שהיא רצתה, זה מקומם. התייעצו עם כל כך

18

19 הרבה גורמים לרבות גורמים ירוקים, כמו הגנת הסביבה, גם המשרד להגנת הסביבה, בהמלצת בית

20

21 המשפט, לאחר שהפתרון אושר על ידי וועדת הערר חזרנו ובודקנו את הדברים עם כל המומחים על

22

23 מנת לעשות טוב יותר, הפתרון שנמצא הוא הפתרון הפוגע פחות, הוא לא האידיאלי.

24

25

כבוד השופטת א' פרוקצ'יה:

26

27 אילו בתחילת התהליך הייתם לוקחים תוכנית מפורטת מסודרת על פי הכללית, והייתם הולכים בדרך

28

29 המלך לא היה ההליך הזה ולא היו עוברות 4 שנים, הכל היה הולך יותר מהר. שנכנסים לבולמוס של

30

31 מקרה חירום ועוקפים את ההוראות הפורמאליות כל המערך המשפטי צריך להתאים את עצמו

32

33 לסיטואציה לא רגילה. להבא חשוב להשתדל ללכת בהליך הרגיל, הוא תמיד הכי קצר.

34

עו"ד בראף: אנחנו סבורים שהעבודות שמבוצעות עכשיו, הנחת אבנים, שמגנות על מצוק קיים, על

35

36 אבנים ומצב קיים כשטח באזור שעל פי תמ"א 13 מיועד לשמורת טבע שניתן לבצע עבודות שזאת

37

38 מטרתן, אם קיימת תוכנית מתאר כללית או מפורטת, הן עבודות שהיה על הוועדה המקומית לאשר.

39

39 פה אני רוצה לשים את הנקודה, לצורך הגנה על המצוק, בין המצוק של הרצליה, ובין המצוקים

40

41 בכלל, בוודאי נדרשת תוכנית כללית, אף אחד לא סבור שיש לעשות את זה אחרת. ההמלצות של

42

43 המשרדים הם שהתוכנית חייבת להיות כוללת, עבודה ופתרון לאכוף בהרצליה עלולה להשפיע לרעה

44

45 על חופים אחרים, לא נכון הוא שהוועדה המקומית הרצליה יכולה להכין תוכנית לחוף הים של

46

47 הרצליה, הדבר היחיד שהיא יכולה לעשות והיא חשבה בתום לב שהיא פועלת על פי דין, הן עבודות

48

1 הצלה מאוד נקודתיות שהן גם זמניות. אם יש צורך מהנדסת העיר נמצאת כאן כדי לתת הסבר
2 מקצועי.

3

4 כבוד השופטת א' פרוקצ'יה:
5 בכל אופן היתר בניה צריך.

6

7 עו"ד בראף: צריך וניתן.

8

9 כבוד השופטת א' פרוקצ'יה:
10 אם כן צריך תוכנית שתפרט על מה ההיתר מכוסס, זה על פי הדינים. אפשר היה להגדיר מה
11 הפרמטרים.

12

13 עו"ד יונגר: כשנת 2005 שהגישו תוכנית לשיקום הרצליה אמרו להם תכניו תוכנית, הוועדה
14 המקומית ידעה על זה. לבוא היום ולהגיד שאין ברירה, זה בעייתי.

15

16 כבוד השופטת מ' נאור:

17 מה האלטרנטיבה, אני מוכנה לקבל שהם לא פעלו בזריזות הראויה, ואני מקבלת שצריכה להיות
18 תכנית, השאלה היא מה עושים היום.

19

20 עו"ד יונגר: לו הייתה אמירה כזאת בבית המשפט, כי הוועדה המקומית ממשיכה להוציא היתרי בניה
21 מכוח התוכנית 253. אי אפשר להגיד תרד מהערעור, הן מנפנות בזה.

22

23 כבוד השופטת א' פרוקצ'יה:

24 דובר על כך שבהחלטה של נו יאמר שאנו לא נוקטות עמדה לגבי השאלות העקרוניות, לגבי תוכנית
25 253 השאלות נשארות פתוחות. העירייה שמעה את ההערות שלנו, ואני מקווה שזה יתווה קו, העניין
26 של 253 והיתרים על פיה אינו עניין פשוט, צריך תוכניות מפורטות.

27 צריך להגיע לתוצאה סבירה מבחינת מציאות החיים, יאמר שההכרעות העקרוניות נשארות פתוחות,
28 ולאור התכנון הכללי והזמניות של הקיר לא נדרשה הכרעה עקרונית בשאלות האלה ואין בהם כדי
29 לשמש תקדים, אני חושבת שזה צריך לספק את אדוני והערעור ימחק, העבודה תושלם בדצמבר
30 והחשש מהאיזור הזה יקבל מעגק.

31

32

עו"ד יונגר: אני צריך אמירה.

33

34

1 כבוד השופטת מ' נאור :

2 אדוני לא יכול להכתיב תוכן של פסק דין.

3
4 כבוד השופטת א' פרוקצ'יה :

5 אנחנו מנסות למצוא את הפתרון הראוי.

6
7 עו"ד יונגר : אבקש להתייעץ עם הלקוח.

8 אני מפנה את בית המשפט לאמידה של הגב' אילנה שפרן היא רכזת חוף – מצטט. אין לי בעיה לקבל

9 את ההמלצה של בית המשפט שינתן פתרון חירום, אבל ברמה התכנונית חייבים שתצא אמירה מבית

10 המשפט שתצא תוכנית מכאן ולחבא.

11
12 כבוד השופטת ע' ארבל :

13 הם אומרים שהם צריכים לפתור את זה לאורך כל העורך, לאורי ההמלצות של הצוות הם יראו איך

14 מתקדמים הלאה. כולם מסכימים שזה מצב חירום, עזרה ראשונה, לגבי הלאה יש תוכניות לטווח

15 ארוך, הם לא עוזבים את העניין, יש צוות שבדרך בצורה יותר מקיפה ויכול להיות שצריך תוכנית.

16
17 עו"ד בראף : האמירות שפתח ביהמ"ש הנכבד, אלו הדברים שאמרנו. במקרה הזה, שיש לפרש את

18 הוראות החוק וכאשר הדברים האלה עומדים על כפות המאזניים, אין זה ראוי שזה יידון בערכאה

19 שלישית. גם עותר ציבורי צריך לקחת אחריות, והגורם היחיד שלא לקח פה אחריות זה המערער.

20 העירייה החליטה לעשות את המיטב שהיא יכולה מתקציבה.

21
22 כבוד השופטת ע' ארבל :

23 אבל בכל זאת מדובר בתושבים של המקום.

24
25 עו"ד שניר : אבל כאשר אתה לא לוקח אחריות וזה לא עולה לו כסף, אז הוא יכול לטעון כל מה

26 שיעלה על דעתו.

27 שמנו על הדגש משקל רב, ולפני שביהמ"ש המחוזי נתן את פסק דינו הוא ביקש מהם למחוק את

28 העתירה מאותם נימוקים. לאתר שעשו בדיקה חוזרת וראו שיש סכנת חיים אמרו לנו לחזור מהעתירה

29 וכך עשינו, אבל הוא לא.

30
31 עו"ד יונגר : ביהמ"ש קמא בדיון הראשון אמר שהוא לא מבין כיצד הוצא היתר בנייה לאור התוכנית

32 הקיימת. בדיון השני לדאבון כולנו היא אמרה שהיא לא לוקחת אחריות לכן אנו פה בפני ביהמ"ש.

33 אנו עותר ציבורי ובאים וטוענים מכוח החוק.

- 1
- 2
- 3
- 4
- 5
- 6
- 7
- 8
- 9

עו"ד אמיר: לגבי הוצאות בעניין משיבים 3 ו-4, אנו משאירים לשיקול דעתו של ביהמ"ש.

קלדנית: ע.ע. מ.מ.